

Kommunstyrelsen

Motion - Barns delaktighet i beslut som rör dem själva och beaktande av barns bästa

Motion den 16 november 2020 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige noterar att det redan finns tillräckliga förutsättningar för att utveckla konsekvenser för barn på så sätt som föreslås i motionen utan att detta byggs in som en obligatorisk del under rubriken i tjänsteskrivelsen. Med denna notering är motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att tjänsteskrivelse text om konsekvenser för barn kompletteras med information om hur barns perspektiv på beslutet är beaktat. Det föreslås även att tjänsteskrivelse text om konsekvenser för barn kompletteras med information på vilket sätt som barn gjorts delaktiga i processen fram till färdigt förslag till beslut.

Då varje enhet arbetar med olika frågor som har beröring med konsekvenser för barn förutsätts att varje enhet själv identifierar hur hänsyn tas till konsekvenser för barn utifrån barnkonventionen. Det bedöms dock finnas tillräckliga verktyg och förutsättningar för enheterna att utveckla konsekvenserna för barn i tjänsteskrivelsen på så sätt som föreslås i motionen utan att detta byggs in som en obligatorisk del under rubriken Konsekvenser för barn i tjänsteskrivelsen.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att:

- tjänsteskrivelse text om konsekvenser för barn kompletteras med information om hur barns perspektiv på beslutet är beaktat.
- tjänsteskrivelse text om konsekvenser för barn kompletteras med information på vilket sätt som barn gjorts delaktiga i processen fram till färdigt förslag till beslut. Om så inte skett, bör det finnas en förklaring till denna avvikelse.

Enhetens utredning och bedömning

Kort bakgrund

Barnkonventionen antogs 1989 av FN:s generalförsamling och ett år senare anslöt Sverige sig till barnkonventionen genom så kallad ratificering. Konventionen har därmed sedan länge varit juridiskt bindande för Sverige. Sedan den 1 januari 2020 har riksdagen beslutat att barnkonventionen utgör lag i Sverige. Barnkonventionen innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Konventionen består 54 artiklar varav fyra av dessa utgör grundläggande principer.

Kommunens arbete med att implementera barnkonventionen

Inför att barnkonventionen blev svensk lag samordnade juridik- och kanslienheten gemensamma utbildningsinsatser för kommunens olika enheter. En promemoria vid namn ”Barnkonventionen blir lag” togs även fram av kommunjuristerna för att vägleda och stödja enheterna i detta arbete.

Sedan en längre tid tillbaka finns redan rubriken "Konsekvenser för barn" i kommunens tjänsteskrivelser. Rubriken ska alltid finnas med i tjänsteskrivelsen oavsett om det föreslagna beslutet innebär konsekvenser för barn eller inte. För att stödja enheterna i arbetet med att implementera barnkonventionen som lag innehåller även den ovan nämnda promemoria bland annat vägledning om hur handläggaren, vid framtagande av en tjänsteskrivelse, kan arbeta med konsekvenser för barn. Det nämns bland annat konsekvenser för barn ska beaktas, på ett tidigt stadium, i alla ärenden. Det nämns även att tjänsteskrivelsen utgör beslutsunderlag till de som ska fatta beslut vilket innebär att konsekvenserna för barn behöver vara väl genomarbetade redan innan tjänsteskrivelsen påbörjas. Ju större konsekvenser ett förslag antas få för barn, desto mer omfattande bör utredningen kring konsekvenser för barn vara. Medför förslaget stora konsekvenser för barn behöver dessutom ärendet kompletteras med en barnkonsekvensanalys. I promemorian finns även olika frågeställningar som handläggaren kan ställa sig för att beskriva konsekvenser för barn. Det kan bland annat röra sig om frågeställningar som;

- Rör beslutet, indirekt eller direkt, ett barn eller en grupp av barn? Beskriv vilka avvägningar som gjorts och hur detta är kopplat till förslaget.
- Har du tillräcklig information och kunskap för att bedöma och fastställa barnets bästa? Är bedömningen och fastställandet av barnets bästa tillräckligt individualiserat?
- På vilket sätt påverkar förslaget barnen? Vilka barn i området och dess närområde berörs av förslaget?
- Har barnet, på ett relevant och begripligt sätt, blivit informerad om aktuell beslutsprocess? Har barnet fått återkoppling i fråga om förslaget, dess konsekvens och i vilken utsträckning barnets åsikter har beaktats? Finns det en redovisning om detta?

Då varje enhet arbetar med olika frågor som har beröring med konsekvenser för barn förutsätts att varje enhet själv identifierar hur hänsyn tas till konsekvenser för barn utifrån barnkonventionen. Hur olika enheter tagit sig an denna fråga kan säkert skilja sig utifrån förkunskaper, vilken typ av verksamhet enheten arbetar med och så vidare. Det bedöms dock finnas tillräckliga verktyg och förutsättningar för enheterna att utveckla konsekvenserna för barn i tjänsteskrivelserna på så sätt som föreslås i motionen utan att detta byggs in som en obligatorisk del i under rubriken i tjänsteskrivelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Genom att tydligt belysa konsekvenser för barn i tjänsteskrivelser och beslutsunderlag får beslutsfattarna möjlighet att säkerställa att ärendet är tillräckligt belyst utifrån barnkonventionen. Ärenden som tar avstamp i barnkonventionen genererar positiva konsekvenser för barn såsom exempelvis ökad delaktighet och insyn utifrån exempelvis artikel 12 i barnkonventionen. Det kan även handla om att säkerställa att lämpliga prioriteringar gjorts för att tillgodose barns rätt till ickediskriminering, exempelvis genom tillgänglighetsanpassning för barn. Det kan även avse att hämta in information gällande barns livsvillkor inom kommunen, för att utgå ifrån dessa vid beslutsfattande i linje med artikel 2 i barnkonventionen.

Bilagor

1. Motionen

Anders Fredriksson
Enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten